

2021-03-29

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KFKS 2021/441

Kommunstyrelsen

Initiering till avveckling av Boo-Lännersta dikningsföretag år 1954

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

1. Kommunfullmäktige beslutar att kommunen i egenskap av ägare till fastigheterna Bo 1:608 och Bo 1:925, som deltagare i samfälligheten Boo-Lännersta dikningsföretag 1954, ingår överenskommelser enligt bilaga 3 om initiering till avveckling av markavvattningssamfälligheten.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut enligt ovan, följande.

1. Kommunstyrelsen ger i uppdrag till enhetschef inom enheten för fastighetsförvaltning att för kommunens räkning underteckna överenskommelser om initiering till avveckling av markavvattningssamfälligheten.
2. Kommunstyrelsen befullmäktigar stadsjuristen eller den hon i sitt ställe sätter att ansöka om och föra kommunens talan i domstol i mål om avveckling av dikningsföretaget Boo-Lännersta 1954.
3. Kommunstyrelsen ger i uppdrag till enhetschef inom enheten för fastighetsförvaltning att avge yttrande under samråd över ansökan och tillståndsprövning om vattenverksamhet för Myrsjön och Bagarsjön enligt investeringsbeslut i bilaga 4.

Sammanfattning av ärendet

Bagarsjöns tillrinningsområde har exploaterats under flera år, och detta har lett till att sjöns vattennivåer i samband med kraftiga regn stiger och kringliggande fastigheter riskerar att svämmas över. Utloppet från Bagarsjön och utloppsdiket från Ekallén ner till Fregattvägen behöver därför byggas om för att klara den potentiellt större mängden vatten. Boo-Lännersta dikningsföretag år 1954, är ett markavvattningsföretag beläget öster om Bagarsjöns utlopp och har juridisk rådighet över utloppsdiket. För att underlätta framtida

skötsel och det nu akuta underhållet av diket, anser kommunen nu att dikesföretaget behöver avvecklas. Kommunen kan som deltagare i dikesföretaget initiera en omprövning, vilken avgörs hos mark- och miljödomstolen. Informationsbrev och överenskommelse skickas ut till berörda fastighetsägare. Kommunen står för samtliga kostnader gällande omprövning och framtida skötsel av diket.

Ärendet

Bagarsjön är en grund och näringsrik sjö och en populär badsjö för boende i södra Boo. Förr bestod sjöns tillrinningsområde till stora delar av jordbrukslandskap och nu består det i huvudsak av bebyggelse och asfalterade vägar. Idag är det problem med avrinningen från sjön på grund av igenväxta diken och kulvertar. Utloppsdiket från Bagarsjön behöver underhållas, men detta kan idag inte göras eftersom det finns ett dikesföretag på platsen. Om kapaciteten i diket är otillräckligt, kan det få konsekvenser för angränsande mark och vägar, som kan komma att undermineras av höga vattenstånd.

Utloppsdiket för Bagarsjön ingår i ett markavvattningsföretag; ”Boo-Lännersta dikningsföretag år 1954”. Ett dikesföretag är -liksom torrlägnings-, vattenavlednings-, sjösänkings- och invallningsföretag – ett så kallat markavvattningsföretag. Skötsel och underhåll har inte utförts i diket och dikesföretaget kan i den bemärkelsen anses som inaktivt. Dikesföretaget har idag ingen styrelse. Ett dikesföretag är en samfällighet som bildas för att förbättra markavvattningen och vattenavledningen, oftast för att vinna ny odlingsmark. Det kallas ibland även dikningsföretag.

Boo- Lännersta dikningsföretag år 1954, sträcker sig på södra sidan av Ekallén, efter Sockenvägens norra sida, längs Fregattvägen och slutar nedströms Hermelinvägen (se bilaga 1). Dikningsföretaget bildades enligt äldre vattenlagen ÄVL (1918:523). I handlingarna till företaget som har länsstyrelsens arkivnummer AB_2_1525 framgår att 18 stycken fastigheter i Boo socken hade nytta av att markavvattningsföretaget utfördes och att båtadsområdet (det område som har nytta av markavvattningsföretaget) utgjordes av 3,3 hektar åkermark och tomtmark. Idag är markanvändningen i huvudsak tomtmark men på båtadsområdet finns även ett skyddat område ”Trollsjöns naturreservat”. Företaget är enligt länsstyrelsens GIS-data aktivt.

Trots att utloppsdiket för Bagarsjön ligger på kommunalägd mark kan inte kommunen, så som de juridiska förhållandena ser ut idag, utföra nödvändigt underhållsarbete på diket. Om inte åtgärder görs i diket finns en stor risk att fastigheter nedströms, samt fastigheter kring Bagarsjön, svämvas över. Kommunen kan som deltagare i företaget initiera en omprövning av dikesföretaget. Syftet med omprövningen är att lägga ned det och på så vis underlätta och få rådighet för det framtida och nu akuta underhållet av diket.

Tillvägagångsättet för avslut sker genom att de berörda fastighetsägarna blir informerade om dikesföretaget genom ett informationsbrev där den planerade omprövningen framgår. Tillsammans med informationsbrevet skickas en överenskommelse med för underskrift, till samtliga fastighetsägare. Fastighetsägarna kommer ha en kontaktperson att höra av sig till

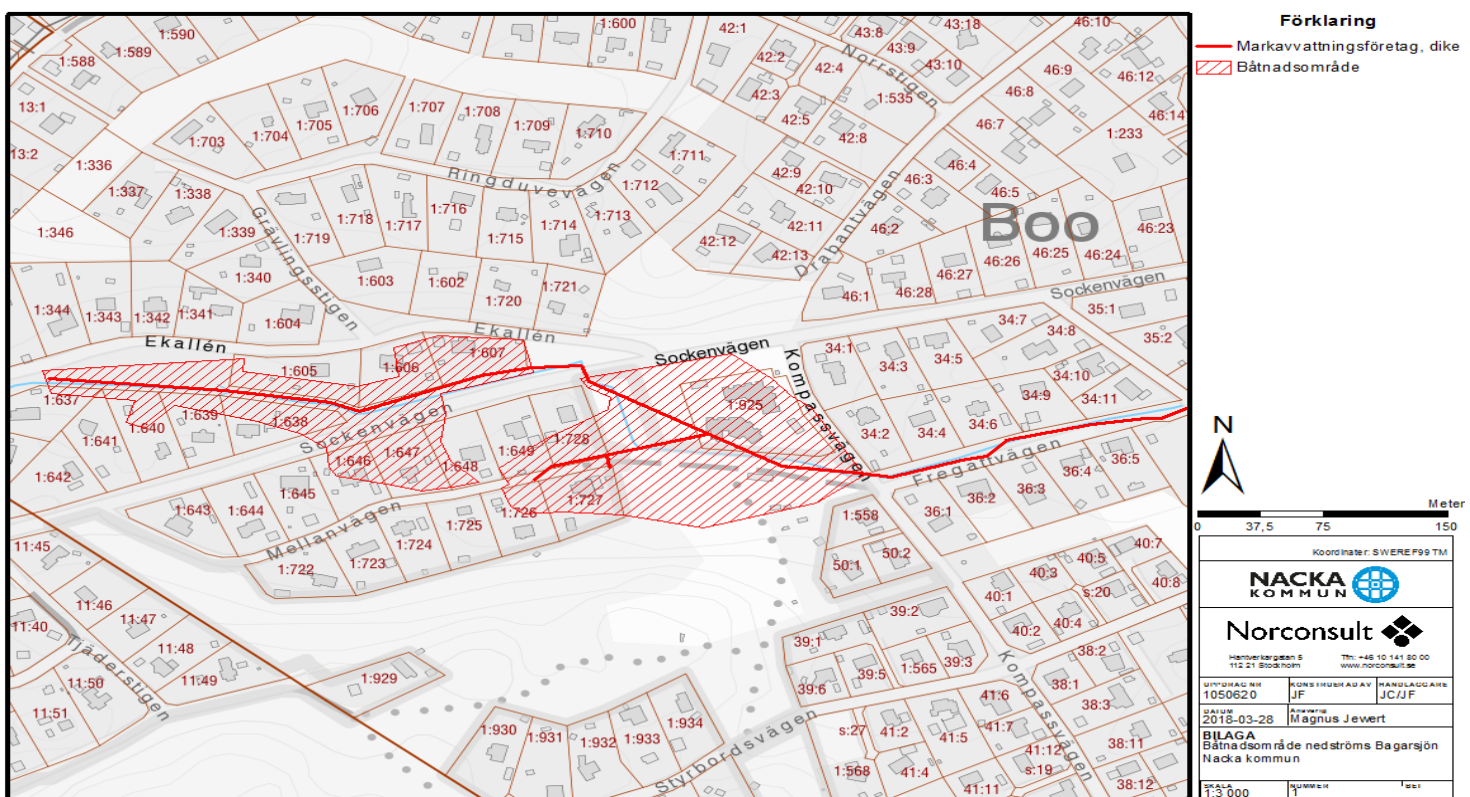

om de har frågor. Underskrifterna skickas sen till mark- och miljödomstolen och det är där omprövningen av dikesföretaget sker.

Om fastighetsägarna inte kan komma överens om initiering till avslut, alltså om inte alla fastighetsägare skriver under överenskommelsen, kommer Länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet att utse en syssloman. Denne kommer i första hand att försöka utse en styrelse och styrelsen kommer därefter att kunna besluta och gå vidare med renovering av diket. I fall där inte en styrelse kan utses kommer sysslomannen att utföra styrelsens arbetsuppgifter. I båda fallen fördelas kostnaderna för detta ut på fastighetsägarna enligt den sen tidigare satta kostnadsfördelningens längden. Kommunen har två fastigheter i dikesföretaget och kommer som övriga fastighetsägare att belastas av kostnader.

Det är en fördel att kommunen ansvarar och har rådighet över diket, då det är Bagarsjöns enda utlopp, och kraftiga regn tillsammans med ett bristande underhåll av utloppet och diket riskerar att orsaka översvämningar och skada på fastigheter och vägar runt sjön och utloppet.

Investeringsbeslutet togs 2015-09-11 och projektet startade då upp med att göra förprojektering och förundersökningar av de båda sjöarna Bagarsjön och Myrsjön. Projektet har från 2019 till augusti 2020 varit vilande på grund av resursbrist.

Ekonomiska konsekvenser

Otillräcklig avrinningskapacitet från Bagarsjön, ökar risken för översvämning av vägar och fastigheter runt sjön och längs utloppsdiket. Översvämningar riskerar att göra stor skada på vägar och fastigheter med stora ekonomiska konsekvenser som påföljd.

Ungefärlig kostnad för initiering av avslut av dikesföretaget är 100 000 kronor och ryms inom projektets budget.

Kostnader för underhåll av diket uppskattas till 30 000 kr. och detta utförs med intervaller om vart 10:e år.

Om dikesföretaget inte omprövas för nedläggning utan istället skall stanna i dikesföretagets regi, kommer kostnaderna att fördelas på fastighetsägarna efter satt kostnadsfördelning på fastighetsägarna. En syssloman tillsatt av länsstyrelsen kostar ca. 1000 kr. per timme. Sysslomannen ska då antingen arbeta för att tillsätta en styrelse och om inte det går, själv utföra det arbetet som styrelsen skulle behöva göra. I detta fall, upphandla en renovering av diket.

Konsekvenser för barn

Bagarsjön är en populär badsjö, som ofta besöks av barn med familjer. Att säkerställa att badplatsen inte svämmas över och förstörs är av direkt stor vikt för platsens besökare.

Handlingar i ärendet

Bilaga 1 Utredning Bagarsjön

Bilaga 2 Informationsbrev Dikningsföretaget

Bilaga 3 Överenskommelse Dikningsföretaget

Bilaga 4 Investeringsbeslut

Kristina Petterqvist
Enhetschef
Enheten för drift offentlig utemiljö

Marika Zetterström
Landskapsingenjör
Enheten för bygg och anläggning

Kersti Hedqvist
Enhetschef
Enheten för fastighetsförvaltning

Evelina Sandström
Markingenjör
Enheten för fastighetsförvaltning